

“ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰੋ”

3:10-17 ਵਿਚ, ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ ਕਿ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਲੰਘ ਜਾਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਤੂਫਾਨ ਨੇ ਇੱਥੇ ਰੁੱਕਣਾ ਸੀ (ਅਤੇ ਰੁੱਕਣਾ ਹੈ)।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਇੱਕ ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਖੰਡ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ὁ δὲ (ਸੂ ਡੇ) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 10 ਵੀਂ ਆਇਤ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਪਰ ਤੈਂ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 14ਵੀਂ ਆਇਤ ਵਿਚ “ਪਰ ਤੂੰ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਭਾਗ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਸੂਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: ਚੰਗੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ (3:10-13) ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ (3:14-17)।

“ਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ” (3:10-13)

¹⁰ਪਰ ਤੈਂ ਮੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਚਾਲ ਚਲਣ, ਮਨਸ਼ਾ, ਨਿਹਚਾ, ਧੀਰਜ, ਪ੍ਰੇਮ, ਸਬਰ, ¹¹ਸਤਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੁਖ ਸਹਿਣ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਜਾਣਿਆ, ਅਰਥਾਤ ਜੇ ਕੁਝ ਅੰਤਾਕਿਆ ਅਤੇ ਇਕੋਨਿਯੂਮ ਅਤੇ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਸ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਸਤਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਇਆ। ¹²ਹਾਂ, ਸੱਭੇ ਜਿੰਨੇ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਵਿੱਚ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਉਮਰ ਕੱਟਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸੇ ਸਤਾਏ ਜਾਣਗੇ। ¹³ਪਰ ਦੁਸ਼ਟ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਛਲੀਏ ਧੋਖਾ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਧੋਖਾ ਖਾਂਦੇ ਬੁਰੇ ਤੋਂ ਬੁਰੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣਗੇ।

ਆਇਤ 10. 3:6, 8 ਵਿਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਝੂਠੇ ਸਿੱਖਿਆਕਾਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮਨਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਆਇਤ 10 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਪਰ ਤੈਂ – ਅਸਲ ਵਿਚ “ਪਰ ਤੂੰ” (ਸੂ ਡੇ), ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਪਰ ਤੇਰੇ ਲਈ” ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੈ। ਜੈਨ ਆਰ. ਡਬਲਿਯੂ. ਸਟੈਟ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿਚ ਸਮਕਾਲੀ ਗਿਰਾਵਟ, ਧਰਮ ਦੇ ਖੋਖਲੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਣ ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਫੈਲਣ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਖੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।”² ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 12:1, 2)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ [ਉਸ ਦੀ] ਸਿੱਖਿਆ, ਚਾਲ ਚਲਣ, ਮਨਸ਼ਾ, ਨਿਹਚਾ, ਧੀਰਜ, ਪ੍ਰੇਮ, ਸਬਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਜਾਣਿਆ ਸੀ। “ਜਾਣਿਆ” παρακολούθειω

(ਪੈਰਾਕੋਲਾਉਥਿਓ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਜਾਣਿਆ ਹੈ।³ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ “follow” ਦੇ ਸਮਾਨ, ਪੈਰਾਕੋਲਾਉਥਿਓ ਨੂੰ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।⁴ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ “ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਹੈ,” ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

10ਵੀਂ ਆਇਤ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਘਮੰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਲਟਰ ਐੱਲ. ਲਾਏਫੇਲਡ ਉਸ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸੀ: “ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹਨ, ਉਹ ਮੁੱਲ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਦਾਸ ਦੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸੇਵਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ।”⁵ ਇਸ ਆਇਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਬੁੱਢਾ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਜਵਾਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਇਤਾਂ 2 ਤੋਂ 5 ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਉਪ-ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਕਾਉਂਟਰ-ਸੂਚੀ ਵਜੋਂ ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਚੈਕਲਿਸਟ ਵਜੋਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀਆਂ (ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸੂਚੀ “ਮੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ”⁶ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ “ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ” ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ “ਸਿੱਖਿਆ” (3:16) ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ। “ਸਿੱਖਿਆ” διδασκαλία (ਡੀਡਾਸਕਾਲੀਆ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਸਿਧਾਂਤ” ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV)। ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।⁷ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗਲਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਹੋਰ ਕੀ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਰ, ਸਿਰਫ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਿਸਫਲ ਅਤੇ ਮੁਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਨੇ “ਚਾਲ ਚਲਣ” (ἀγωγή, ਅਗੋਜ) ਜਾਂ “ਜੀਵਨ ਦਾ ਢੰਗ” (NIV) ਕਿਹਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:16 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ “ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਜਾਣੇ,” ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਅਗਲਾ ਉਸ ਦੀ “ਮਨਸ਼ਾ” ਜਾਂ “ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼” (NRSV) ਸੀ। “ਮਨਸ਼ਾ” πρόθεσις (ਪ੍ਰੋਥੇਸਿਸ) ਤੋਂ ਹੈ, “ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ”⁸ ਸੰਬੰਧਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਕਸਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇੱਕ ਹਲਕੇ ਜਿਹੇ ਮਕਸਦ ਦੇ ਨਾਲ: ਜਿਵੇਂ ਮਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਲਈ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ 1:9 ਵਿਚ, ਉਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੋਥੇਸਿਸ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਸੀ।

ਅਗਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਮਸੀਹੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ “ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਗੁਣ।” ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਰ ਆਮ ਤਰੀਕਾ “ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਆਸ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰਨਾ ਸੀ”; ਪਰ ਇੱਥੇ ਉਸ ਨੇ “ਆਸ” ਦੀ ਬਜਾਏ “ਧੀਰਜ” ਦਾ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ – ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਆਸ ਸਾਨੂੰ ਧੀਰਜ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ

ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। “ਧੀਰਜ” μακροθυμία (ਮੈਕਰੋਥੁਮਿਆ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਧੀਰਜ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ,” ਜੋ “ਕਾਰਲੇ”⁹ ਦਾ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਗੁਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਧੀਰਜ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਧੀਰਜ ਨੂੰ ਤੋੜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

“ਨਿਹਚਾ” (πίστις, ਪਿਸਟਿਸ) ਪੈਲੁਸ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਨਿਜੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੈ। “ਪ੍ਰੇਮ” (ἀγάπη, ਅਗਾਪੇ) ਵਿਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਬਾਰੇ, ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ “ਉਹ ਰਵੱਈਆ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਕ੍ਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਜੋ ਕਦੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਤਮ ਭਲਿਆਈ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।”¹⁰

ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਅਗਲਾ “ਸਬਰ” ਹੈ, ਜੋ ਬੜੀ ਬਰੀਕੀ ਦੇ ਨਾਲ “ਧੀਰਜ” ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। “ਸਬਰ” (ὤπομονή, ਠੈਪੋਮੇ) ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਧੀਰਜ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ 1 ਤੋਂ 5 ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਇਤ 11. ਪੈਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੈੜੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਬਰ ਮਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਸੁਚੇਤ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪੈਲੁਸ ਨੇ [ὀωγμός ਤੋਂ, ਡਾਏਓਗਮੋਸ]¹² ਸਤਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ, ਅਤੇ [πάθημα ਤੋਂ, ਪਾਥੇਮਾ]¹³ ਦੁਖ ਸਹਿਣ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ, ਅਰਥਾਤ ਜੋ ਕੁਝ ਅੰਤਾਕਿਯਾ ਅਤੇ ਇਕੋਨਿਯੂਮ ਅਤੇ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਗਰ ਸ਼ਾਇਦ ਲੁਸਤਰਾ ਸੀ। ਪੈਲੁਸ ਨੂੰ ਅੰਤਾਕਿਯਾ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਸਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਉਹ ਇਕੋਨਿਯੂਮ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ, ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਥਰਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੇਚ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 13:50; 14:5, 6, 19)। ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਟੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਅਜੇ ਪੈਲੁਸ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਨੇ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਖ਼ੜਨਾਕ ਪੱਥਰਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।

ਪੈਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਦੁਖ ਸਹਿਣ ਨੂੰ ਜੋ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਸੀ। “ਸਹਿਣ” (ὤποφέρω, ਹੂਪੋਫੇਰੋ, “ਝੱਲਣਾ”) ਪਿਛਲੀ ਆਇਤ ਦੇ “ਸਬਰ” (ὤਪੋਮੋਨੇ, “ਧੀਰਜ ਰੱਖਣਾ”) ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਪੈਲੁਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਕਿਉਂ ਸੀ? ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਇਆ! (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰਾਂ 34:18, 19)। “ਛੁਡਾਇਆ” ῥύομαι (ਰੁਓਮਾਈ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਅ, ਛੁਟਕਾਰਾ, ... ਰਿਹਾਈ।”¹⁴ ਪੈਲੁਸ ਦਾ ਰੱਬੀ “ਬਚਾਓ” ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਾਹਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਪੈਲੁਸ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 16:25, 26), ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ। ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਥਰਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।¹⁵ ਅਕਸਰ “ਛੁਡਾਇਆ (ਜਾਣਾ)” ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਪੈਲੁਸ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਾ ਸੀ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:17) ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਦੀ ਸਮੱਰਥ ਦਿੱਤੀ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:9)। ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦੁੱਖ ਉਸ ਮਰਿਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਚਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ

ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 8:18)।

ਆਇਤ 12. ਪੌਲੁਸ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਆਮ ਮਸੀਹੀਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ: **ਹਾਂ, ਸੱਭੇ ਜਿੰਨੇ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਵਿੱਚ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਉਮਰ ਕੱਟਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸੇ ਸਤਾਏ ਜਾਣਗੇ।** “ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਉਮਰ ਕੱਟਣੀ (ਕੱਟਣ)” ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਚਾਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ ਜੋ “ਭਗਤੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ (ਧਾਰਦੇ)” ਹਨ (3:5)। “ਸਤਾਏ ਜਾਣਗੇ” *ὀμῶμαι* (*ਡੀਓਕੋ*) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਪਿੱਛੇ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਾ”¹⁶ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ, ਇਹ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੇ “ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਰ” ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਚਿੰਤਰ ਨੂੰ ਉਲੀਕਦਾ ਹੈ।¹⁷ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ,

ਜੇ ਜਗਤ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵੈਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਜੇ ਉਹ ਨੇ ਤੁਹਾਥੋਂ ਅੱਗੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵੈਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਤਸੀਂ ਜਗਤ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਜਗਤ ਆਪਣਿਆਂ ਨਾਲ ਤੇਰ ਕਰਦਾ ਪਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜਗਤ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ... ਜਗਤ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵੈਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ... ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਤਾਇਆ ਤਾਂ ਓਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਸਤਾਉਣਗੇ (ਯੂਹੰਨਾ 15:18-20)।

ਦੁਨੀਆਂ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਅਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਰੌਸ਼ਨੀ ਧੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਤਾਅ ਸਰੀਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਇਹ ਮੱਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਖੌਲ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਤਾਅ ਆਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ 3:11 ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਬਿਪਤਾ ਸਹਿ ਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੜਨਾ ਹੈ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 14:21, 22)।

ਆਇਤ 13. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਧਰਮੀ ਤੋਂ ਅਧਰਮੀ ਵੱਲ ਲਾਇਆ: **ਪਰ ਦੁਸ਼ਟ ਮਨੁੱਖ¹⁸ ਅਤੇ ਛਲੀਏ ਧੋਖਾ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਧੋਖਾ ਖਾਂਦੇ ਬੁਰੇ ਤੋਂ ਬੁਰੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣਗੇ।** “ਦੁਸ਼ਟ” *πονηρός* (*ਪੋਨਰੋਸ*) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ “ਦੁਸ਼ਟ, ਬੁਰਾ, ਅਨੈਤਿਕ, ਨੀਚ, ਨਿਕੰਮਾ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ, ਬਦਜਾਤ”¹⁹ “ਛਲੀਏ” (*γῶνις*, *ਗੋਜ਼*) ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ *γῶνάω* (*ਗੋਵਾਓ*, “ਚੀਕਣਾ”)²⁰ ਤੋਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਚਿਲਾਉਣ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੰਤਰਾਂ ਦਾ ਜਾਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। *ਗੋਜ਼* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਜਾਂ ਸਿੰਧੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ “ਠੱਗ” ਜਾਂ ਇੱਕ “ਧੋਖੇਬਾਜ਼”²¹ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਚਾਲਾਕ ਅਤੇ ਚੁਸਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ NEB “ਢੋਂਗੀ” ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ “ਬੁਰੇ ਤੋਂ ਬੁਰੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣਗੇ।” “ਹੁੰਦੇ ਜਾਣਗੇ” (*πρὸκρίπτω*, *ਪ੍ਰੋਕ੍ਰੋਪਟੋ*) “ਅੱਗੇ ਵੱਧਣਾ” ਜਾਂ “ਉੱਨਤੀ”²² ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:16 ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ *ਅਗਾਰਾਂ ਹੀ ਅਗਾਰਾਂ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ* ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਅੰਗ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਬੁਰੇ ਲੋਕ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ “ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੇ” ਸਨ: “ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ”²³

ਉਹ “ਛਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਛਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।” “ਛਲ ਰਹੇ ਸਨ” ਅਤੇ “ਛਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ” ਇੱਕੋ ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਤੋਂ ਹਨ: *πλανάω* (*ਪਲਾਨਾਓ*)। ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਰੂਪ ਵਿਚ, *ਪਲਾਨਾਓ* ਕਿਸੇ ਦੇ ਭਟਕਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦਾ ਹੈ – ਅਰਥਾਤ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਰਾਰੇ ਪਾਉਣ ਦਾ। ਵਿਹਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਇਹ ਕੁਰਾਰੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।²⁴ ਫ਼ਿਲਿੱਪਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਲੋਕ “ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਧੋਖਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।”

ਜੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਧੋਖੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਨਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੋ ਉਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਮੂਰਖਤਾ ਦੀ ਉੱਚਾਈ ਹੈ, ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਲਾਕ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਮੂਰਖ ਹਨ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉੱਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ “ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ” ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਸੋਚ ਵਿਚ ਫਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਉਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 7:21-23)।

“ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰੋ” (3:14-17)

¹⁴ਪਰ ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਤੈਂ ਸਿੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਸਤ ਮੰਨੀਆਂ ਟਿਕਿਆ ਰਹੁ ਕਿਉਂ ਜੇ ਤੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਭਈ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਿੱਖੀਆਂ ਸਨ। ¹⁵ਅਤੇ ਇਹ ਜੇ ਤੂੰ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਮਹਿਰਮ ਹੈਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਸ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸੱਕਦੀਆਂ ਹਨ। ¹⁶ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਤਾੜਨ, ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਗਿਝਾਉਣ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰ ਹੈ। ¹⁷ਭਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਬੰਦਾ ਕਾਬਲ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਲੇ ਕੰਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ।

2:15 ਵਿਚ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਲਈ ਉਤਸਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸੰਦ, “ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ” ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕੀਏ। 3:14-17 ਵਿਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਵਚਨ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 14, 15. ਆਇਤ 10 ਦੇ ਵਾਂਗ, ਆਇਤ 14 *σὺ δὲ* (*ਸੂ ਡੇ*) ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਪਰ ਤੇਰੇ ਲਈ” ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ESV)। “ਦੁਸ਼ਟ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਛਲੀਏ ਬੁਰੇ ਤੋਂ ਬੁਰੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣਗੇ” (3:13), ਪਰ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, **ਪਰ ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਤੈਂ ਸਿੱਖੀਆਂ** [*μανθάνω*, *ਮਾਨਥਾਨੇ*] **ਅਤੇ ਸਤ ਮੰਨੀਆਂ ਟਿਕਿਆ ਰਹੁ।** ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਇਹੋ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਖਾਸ ਗੱਲ ਹੈ – ਅਤੇ ਇਸੇ ਉੱਤੇ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ।

ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੇ “ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ” (3:15) “ਲਿਖਤ” (3:16) ਵਿਚੋਂ ਕੀ “ਸਿੱਖੀਆਂ (ਸਿੱਖਿਆ)” ਸੀ। ਅੱਜ ਹਰ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਜੋ ਨਵੀਂ, ਨਾਵਲ, ਅਤੇ ਫਰਕ ਦਿੱਖਦੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ 4:3, 4)। “ਰਵਾਇਤੀ” ਨੂੰ “ਪੁਰਾਣੇ ਰਿਵਾਜ ਦਾ, ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬੇਕਾਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।” ਪਰ, ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਣਾ ਸੀ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੀ। ਪਰ, ਉਸ ਨੂੰ “ਨਿਰੰਤਰ” (*μὲν*, *ਮੇਨੇ*) ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਸੀ ਇੱਕ ਮੁਲਾਕਾਤੀ ਜਾਂ ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੋਹਮਾਨ ਦੇ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਪੱਕੇ ਵਾਸੀ ਦੇ ਵਾਂਗ।²⁶

ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ “ਟਿਕਿਆ ਰਹੁ (ਰਹਿਣਾ)” ਵੀ ਸੀ। ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਟਿਕਿਆ ਰਹੁ” (*πιστόω*, *ਪਿਸਟੂ*) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “[ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼] ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ

ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ।²⁷ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਨਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਪਰ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ “ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਣਾਇਆ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ (ਸੀ)।”²⁸

ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਰਸਤੇ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ: **ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੂੰ ਹੈਂ ਭਈ ਕਿੰਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਿੱਖੀਆਂ ਹਨ।** ਕਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਕਿੰਨਾਂ” ਬਹੁਵਚਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਿਆਂ ਯੂਨਾਨੀ ਖਰੜਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਵਚਨ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਬਾਅਦ ਦਿਆਂ ਖਰੜਿਆਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵਚਨ ਹੈ (ਸ਼ਾਇਦ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ²⁹)। ਆਧੁਨਿਕ ਯੂਨਾਨੀ ਮੂਲਾਠ³⁰ ਬਹੁਵਚਨ ਨੂੰ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਨਾਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਸ ਯੂਨੀਕਾ ਅਤੇ ਲੋਇਸ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਦਿਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਅਗਲੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: **ਇਹ ਜੋ ਤੂੰ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਮਹਿਰਮ ਹੈ।**

“ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ” *ἱερός* (*ਹਾਇਰੋਸ*, “ਪਵਿੱਤਰ” ਜਾਂ “ਪਾਕ”) ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ *γράμμα* (*ਗ੍ਰਾਮਾ*, “ਉਹ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਹੈ”)।³¹ ਇਸ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ, *ਗ੍ਰਾਮਾ* “ਲਿਖਿਤ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਜੋ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਟੁਕੜਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।”³² ਸਿਰਫ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ 3:15 ਵਿਚ *ਗ੍ਰਾਮਾ* ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਬੱਚਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹੀ “ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ” ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

“ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ” *βρέφος* (*ਬਰੇਫੋਜ਼*) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।³³ ਯਹੂਦੀ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਸਨ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 4:9; 6:7; 11:19)। “ਉਹ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਲੰਗੋਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।”³⁴ ਕੁਝ ਯਹੂਦੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,³⁵ ਪਰ ਯੂਨੀਕਾ ਅਤੇ ਲੋਇਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।³⁶ ਕੋਈ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਚੱਲਦੀਆਂ-ਫਿਰਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਂ ਸੁਣਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਦੀਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।³⁷ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਗ੍ਰਾਮਾ ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ “ਅੱਖਰ” ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੇ ਇਬਰਾਨੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣਾ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ। ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚੋਂ ਪੜ੍ਹਣਾ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ।

ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣਾ ਕਿਉਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ? ਇਹ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਹੈ: ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ **ਤੈਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸੱਕਦੀਆਂ ਹਨ।** “ਸੱਕਦੀਆਂ ਹਨ” *δύναμαι* (*ਦੁਨਾਮਾਈ*) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ *δύναμις* (*ਦੁਨਾਮਿਸ*, “ਸ਼ਕਤੀ”) ਦਾ ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ ਹੈ। ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ “ਖਾਲੀ ਬਕਵਾਸ” ਦੇ ਉਲਟ (2:16), ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ *ਸਮਰਥ*, “ਗਿਆਨ (ਦੇਣ) ...”

(σῶφρον, ਸੋਫਿਜੋ³⁸)। ਹੈ ਇਹ “ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਬੁੱਧ” ਨਹੀਂ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:20; ਵੇਖੋ ਯਾਕੂਬ 3:15)। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਤੱਤ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਕਹਾਉਤਾਂ 23:23)। ਇਸ ਬੁੱਧੀ “ਮੁਕਤੀ (ਦੇ) ਗਿਆਨ” ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਆਇਤ 15 ਵਿਚ “ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ” ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਲੇਖ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਯਹੂਦੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਪੌਲਸ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਕ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: **ਉਸ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਮਸੀਹ ਉੱਤੇ ਹੈ।** ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੋਲ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:24, 25)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਬੋਲਦੀਆਂ ਹਨ (ਲੂਕਾ 24:44-47)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰੇ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:14-40; 26:22, 23)। ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਪੌਲਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ।

ਆਇਤਾਂ 16, 17. “ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ” ਦੇ ਉਲੇਖ ਨੇ ਪੌਲਸ ਨੂੰ “ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਿਆਨ” ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।³⁹ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ: **ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਤਾੜਨ, ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਗਿਝਾਉਣ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰ ਹੈ। ਭਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਬੰਦਾ ਕਾਬਲ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਲੇ ਕੰਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ।**

“ਲਿਖਤ” “ਲੇਖ” (γραφή, ਗ੍ਰਾਫੀ) ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਹੈ, ਪਰ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ “ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ”⁴⁰ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। “ਸਾਰੀ” πᾶς (ਪੈਸ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ “ਸਾਰਾ” ਜਾਂ “ਹਰ ਇੱਕ”⁴¹ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਵਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ, “ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ” ਸੰਪੂਰਣ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ “ਹਰ ਇੱਕ ਲਿਖਤ” ਇਸ ਦੇ ਨਿਜੀ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਛੋਟੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਫਰਕ ਹੈ: “ਜੇਕਰ ‘ਹਰੇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ’ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ‘ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ’ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੁਆਰਾ ਹੈ।”⁴²

“ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ” ਹੈ θεόπνευστος (ਥੀਓਪਨੀਸਟੋਸ) ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ θεός (ਥੀਓਸ, “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ”) ਅਤੇ πνέω (ਨੇਓ, “ਸਾਹ ਛੱਡਣਾ”)। ਇਸ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਨੁਵਾਦ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਾਹ ਤੋਂ” (NIV) ਜਾਂ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸਾਹ” (ESV)।⁴³ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ “ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵਣ ਦਾ ਸਾਹ ਫੂਕਿਆ ਸੇ ਆਦਮੀ ਜੀਉਂਦੀ ਜਾਨ ਹੋ ਗਿਆ” (ਉਤਪਤ 2:7)। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਵਚਨ ਵਿਚ “ਸਾਹ ਫੂਕਿਆ,” ਅਤੇ ਇਹ “ਜੀਉਂਦਾ ਅਤੇ ਗੁਣਕਾਰ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦੇ ਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਤਿੱਖਾ” ਹੋ ਗਿਆ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4:12)। ਹੋਰ ਲੋਕ ਸਾਹ ਛੱਡਣ ਦੀ ਸਰਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਜਿਵੇਂ ਸਰਦ ਸਵੇਰ ਵਿਚ ਕੋਈ

ਠੰਢੀ ਸਾਹ ਛੱਡੇ)। ਡੈਲ ਹਾਰਟਮੈਨ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ “ਛਪੇ ਹੋਏ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸਾਹ।”⁴⁴ ਇੱਛਤ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਵਚਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਚੂਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਰੱਬੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਰੱਬੀ ਵਸੀਲਾ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ “ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਵਿਚ” ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹ (ਮਰਕੁਸ 12:36) ਕਿਹਾ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਘੱਲੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ “ਸਾਰੀ ਸਚਿਆਈ ਵਿੱਚ” ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇ (ਯੂਹੰਨਾ 16:13; ਵੇਖੋ 14:26)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਮਨੁੱਖ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਉਕਾਸਣ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਸਨ” (2 ਪਤਰਸ 1:20, 21)।

ਲਿਖਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਕੋਸਲ ਨੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਨ। ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਲਿਖਤਾਂ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ” ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇ. ਡਬਲਿਯੂ. ਰੋਬਰਟਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ,

ਯਹੂਦੀ ਐਪੋਕ੍ਰਿਫਾ ਅਤੇ ਸਿਊਡੋਪੀਗ੍ਰਾਫਾ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਪਿਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਵਾਇਤੀ ਲਿਖਤਾਂ ... ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ... ।

[ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ], “ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨਬੀਆਂ” ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣਾਂ, ਲਿਖਤਾਂ, ਅਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀਆਂ “ਕੁੰਜੀਆਂ” ਦੀ ਇੱਕੋ ਆਸ ਹੈ ਝੂਠੇ ਨਬੀਆਂ ਅਤੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਸਿੱਖਿਆਕਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ।⁴⁵

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਆਇਤ 16 ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ *ਸੰਪੂਰਣ* ਬਾਈਬਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤੋਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਰਿਆ “ਹੈ” ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਆਇਤ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕੇ: “ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ... ।” ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹ ਲਿਖਤ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ ਗੁਣਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲਿਖਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਉਹ ਲਿਖਤ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ” ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ “ਲਿਖਤ” ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪੰਜਾਹ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ‘ਲਿਖਤ’ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ‘*ਪਵਿੱਤਰ ਅਰਥ’ ਦੇ ਨਾਲ*’⁴⁶ 16ਵੀਂ ਆਇਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਧਾਰਣ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ “ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ [ਇਸ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣਤਾ ਦੇ ਨਾਲ] ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ।”

ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਇਤ 15 ਵਿਚ ਵਾਕ “ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ” ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਹੀ ਲਿਖਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮਸੀਹੀ ਸ਼ਬਦ “ਲਿਖਤ” (3:16) ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਸੋਚਦੇ ਸਨ। ਪਰ, ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ

ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 2 ਪਤਰਸ 3:15, 16 ਵਿਚ, ਪਤਰਸ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਬਾਕੀ ਲਿਖਤਾਂ” ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ। 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:18 ਵਿਚ, ਪੌਲੁਸ ਮੂਸਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲੂਕਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ “ਧਰਮ ਪੁਸਤਕ”⁴⁸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ “ਮਨੁੱਖ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਉਕਾਸਣ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਸਨ” (2 ਪਤਰਸ 1:21), ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਲੇਖਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਬੋਲਿਆ ਅਤੇ ਸਵਰਗ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ (ਯੂਹੰਨਾ 14:26; 16:13)। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ “ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ” “ਆਪਣੀ ਸੰਪੂਰਣਤਾ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ,” ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿੰਨਾ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਸਾਡਾ ਰਵੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਦਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਅੱਜ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ “ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ” ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ “ਗੁਣਕਾਰ” (ὠφελίμος, *ਓਫੀਲੀਮੋਸ*) ਜਾਂ “ਲਾਭਦਾਇਕ” ਹੈ।⁴⁹ ਇਹ ਛੂਠੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।⁵⁰ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, “ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ” ਚਾਰ ਮਕਸਦਾਂ ਦੇ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾ “ਸਿੱਖਿਆ” (διδασκαλία, *ਡੀਡਾਸਕੇਲੀਆ*) ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੂਚੀ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੇ।⁵¹ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ, ਸਿੱਖਿਆ (ਸਿਧਾਂਤ) ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ: “ਦੁੱਧ” ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ “ਜੋ ਮਸੀਹ ਵਿੱਚ ਨਿਆਏ” ਹਨ ਅਤੇ “ਅੰਨ” “ਸਿਆਣਿਆਂ” ਦੇ ਲਈ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:1, 2; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:12-14)। ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਫਲਸਫਿਆਂ ਨੂੰ। “ਪ੍ਰਭੂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ” ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਲਿਖਤ “ਤਾੜਨ” ਲਈ ਵੀ ਗੁਣਕਾਰ ਹੈ। “ਤਾੜਨ” ἐλεγχμός (*ਐਲੇਜੀਮੋਸ*) ਤੋਂ ਹੈ, ਇੱਕ “ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਸਹਿਮਤੀ, ਉਲਾਹਮਾ, ਝਿੜਕ ਦੀ ਭਾਵਨਾ”⁵² ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਯਾ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਭਾਵ ਅਤੇ ਕੇਮਲਤਾ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਤਾੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (2:24-26; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:15)।

ਅਗਲਾ “ਤਾੜਨ” ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ “ਸੁਧਾਰਨਾ” “ਸੁਧਾਰਨ” ਸੰਯੁਕਤ ἐπανόρθωσις (*ਏਪਾਨੋਰਥੋਸਿਸ*) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ἐπι (ਏਪੀ, “ਨੂੰ”), ἀνά (ਐਨਾ, “ਉੱਪਰ” ਜਾਂ “ਦੁਬਾਰਾ”) ਅਤੇ ὀρθόω (ਓਰਥੋ, “ਸਿੱਧਾ ਬਣਾਉਣਾ”⁵³) ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਹ “ਇੱਕ ਸਹੀ ਜਾਂ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ”⁵⁴ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਚਿਤਾਵਨੀ “ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਧੇ [ὀρθός, *ਓਰਥੋ*] ਬਣਾਓ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:13) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤ ਹਨ (“ਤਾੜਨ”); ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (“ਸੁਧਾਰਨ”)। ਫਿਲਿਪਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਲਿਖਤ “ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ” ਹੈ।

ਚੌਥਾ, “ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ” “ਧਰਮ ਦੇ ਗਿਝਾਉਣ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰ” ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਗਿਝਾਉਣ” (παίδεῖα, ਪਾਇਡਿਆ) ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ πᾶσις (ਪਾਇਸ, “ਬੱਚਾ”) ਹੈ। ਪਾਇਡਿਆ ਵਿਚ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।⁵⁵ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਧੀਰਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। (ਪਾਇਡਿਆ ਵਿਚ “ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ” ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ NEB ਅਤੇ REB ਵਿਚ ਇਸੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।) ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਵਚਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਕਾਰਜ ਦੇ ਲਈ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ “ਧਾਰਮਿਕਤਾ” (δικαιοσύνη, ਡਿਕਿਆਸੂਨੇ) ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਸਹੀ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।⁵⁶ ਪੌਲੁਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਹਾਰਕ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਸਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਨ।

ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ, ਤਾੜਨ, ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਗਿਝਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ? ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, “... ਭਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਬੰਦਾ⁵⁷ ਕਾਬਲ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਲੇ ਕੰਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ”⁵⁸ (3:17)। ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ “ਹਰੇਕ ਭਲੇ ਕੰਮ ਲਈ,” ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੈਨਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।⁵⁹ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ “ਸਹੀ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਣਾ” ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕੀਏ ਜਾਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕੀਏ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਲਿਖਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਲਾਸਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਟੀਕੇ ਲਿਖ ਸਕੀਏ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਲੋਕ ਬਣਾਵੇ— ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ “ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰ ਭਲੇ ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ ਕਾਬਲ ਅਤੇ ਤਿਆਰ” ਹੋ ਸਕੀਏ।

ਕਿਉਂਕਿ “ਕਾਬਲ” ਤੋਂ ਭਾਵ “ਸਿਰਫ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ” ਜਾਂ “ਯੋਗ” ਹੋ ਸਕੇ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਕਥਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦਾ ਪਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। “ਕਾਬਲ” ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (ἄριστος, ਆਰਟਿਓਸ) ਤੋਂ ਹੈ ਜੋ “ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ, ਸੰਪੂਰਣ, ਨਿਪੁੰਣ ਅਤੇ ਢੁੱਕਦਾ”⁶⁰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ “ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।”⁶¹ NKJV ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ “ਸੰਪੂਰਣ,” ਤੇ ESV ਵਿਚ “ਕਾਬਲ ਹੈ।” CJB ਅਨੁਵਾਦ “ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ” ਵਾਕ ਵਿਚ “ਕਾਬਲ” ਅਤੇ “ਤਿਆਰ” ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। NIV ਵੀ “ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ” ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

“ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ” ἔξοπτίῳ (ਐਕਸਾਟੀਜ਼ੋ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ “ਕਾਬਲ” (ਆਰਟਿਓਸ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਇੱਕ ਤੀਬਰ ਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਪੌਲੁਸ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਵਚਨ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਭਲੇ ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਹਾਂ, ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।” “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕਦੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।”⁶²

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ (3:11)

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13:5, 6) ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਵਾਇਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਵੇਗਾ। ਪਰ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਦੀ ਕਦੀ ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੇਮਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ ਸਕਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ (3:14-17)

ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਪੈਸਾ, ਕਾਮਯਾਬੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਹੱਤਵ ਸਾਨੂੰ ਸੁਰੰਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬੁਰਾ ਕੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਅਤੇ ਘਬਰਾਹਟ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬੁਰਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ-ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਈਏ, ਜਿਵੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਵਚਨ।

ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ (3:14, 15)

ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਜੋ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਵਚਨ ਸਿਖਾਈਏ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਹੇ ਪਿਤਾਓ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਬਾਲਕਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰੇਧ ਨਾ ਭੜਕਾਓ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਰ ਮੱਤ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰੋ” (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:4)। ਕਹਾਉਤਾਂ 22:6 ਹੁਣ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ: “ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਉਹ ਦਾ ਠੀਕ ਰਾਹ ਸਿਖਲਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਕਦੀ ਨਾ ਹਟੇਗਾ।” ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਬਾਈਬਲ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਚਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਚਨ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਚਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਈਬਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ।

ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ (3:16)

ਸਾਨੂੰ “ਪ੍ਰੇਰਣਾ” ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਵੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਸ਼ੇਖਸਪੀਅਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।” ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧੀਏ ਰੋਬੇਟ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਇਆ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਰਸਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ੈਲੀ, ਭਾਵਨਾ, ਅਤੇ ਅੰਤਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।⁶³ ਫਿਰ, ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕੀ

ਹੈ? ਇਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਾਰਨ ਡਬਲਿਊ. ਵਾਈਸਬੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ: “ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਉੱਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਰੱਬੀ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਉਹ ਸਟੀਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਸੀ।”⁶⁴ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ “ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ” ਹੈ,⁶⁵ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਦਾ ਹਰੇਕ ਸ਼ਬਦ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਸਾਹ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2:13)।

ਸਿੱਖਿਆ, ਤਾੜਨਾ, ਸੁਧਾਰ, ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ (3:16)

ਆਓ ਅਸੀਂ ਉਹ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਈਏ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ “ਸਾਰਾ ਵਚਨ” ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ: ਇਹ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ (ਕੀ ਸਹੀ ਹੈ), ਤਾੜਨਾ ਦੇ ਲਈ (ਕੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ), ਧਰਮ ਦੇ ਗਿਛਾਉਣ ਲਈ (ਕਿਵੇਂ ਸਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ)।⁶⁶ ਇਸ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਵਚਨ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੰਦ ਦੇ ਲਈ ਆਧਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ: ਪਰਮੇਸੁਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬੰਦ ਤੋਂ ਕਿਹੜੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਤਾੜਨਾ: ਇਹ ਬੰਦ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ, ਸਮਝ, ਜਾਂ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚਲੀ ਕਿਸ ਕਮੀ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਹੈ?

ਸੁਧਾਰਨ: ਇਹ ਬੰਦ ਮੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਧਾਰਦਾ ਜਾਂ ਸੇਧ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?

ਧਰਮ ਦੇ ਗਿਛਾਉਣ ਲਈ: ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਬੰਦ ਮੈਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?⁶⁷

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਯੂਨਾਨੀ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ, “ਤੋ” ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ²ਜੌਨ ਆਰ. ਡਬਲਿਊ ਸਟੋਟ, ਗਾਰਡ ਦ ਗੋਸਪਲ: ਦ ਮੈਸੇਜ ਆਫ ਸੈਕੰਡ ਤਿਮੋਥੀ, ਦ ਬਾਈਬਲ ਸਪੀਕਸ ਟੂਡੇ (ਡਾਨਰਸ ਗਰੂਪ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਇੰਟਰ ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1973), 92. ³1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:6 ਵਿਚ, ਪਾਰਾਕੋਲਾਉਥਿਓ ਦਾ ਉਪਯੋਗ “ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। “ਜੋਰਨ ਡਬਲਿਊ. ਨਾਇਟ III, ਦ ਪਾਸਬਾਨਲ ਅਪਿਸਟਲਸ, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਕ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਡਰਮੈਂਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1992), 438-39. ⁵ਵਾਲਟਰ ਐੱਲ. ਲਾਏਫੇਲਡ, 1 ਐਂਡ 2 ਤਿਮੋਥੀ, ਟਾਈਟਸ, ਦ NIV ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਜ਼ੋਡੋਰਵਨ, 1999), 278. ⁶ਯੂਨਾਨੀ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ “(ਦ) ਮੇਰੀ (ਉਹੀ) ਸਿੱਖਿਆ।” ਸੂਚੀ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਉਪਪਦ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਮੇਰਾ ਚਾਲ ਚਲਣ, ਮੇਰੀ ਮਨਸਾ, ਮੇਰੀ ਨਿਹਚਾ ...” (ਵੇਖੋ NRSV; NJB; ESV)। ⁷ਪਹਿਲਾ ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:6 ਵਿਚ “ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ” ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ⁸ਵਾਲਟਰ ਬਾਉਰ, ਏ ਗ੍ਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਲਿਟ੍ਰੇਚਰ, ਤੀਸਰਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਸੇਧਿਆ ਸੰਸਕਰਣ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ ਫਰੈਡਰਿਕ ਵਿਲੀਅਮ ਦਨਕਰ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈੱਸ, 2000), 869. ⁹1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:16 ਵਿਚ, ਮੈਕਰੋਬੁਮਿਆ ਦੇ ਇੱਕ ਰੂਪ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਧੀਰਜ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ¹⁰ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ, ਦੀ ਲੈਟਰਸ ਟੂ ਤਿਮੋਥੀ, ਟਾਈਟਸ, ਐਂਡ ਫਿਲੋਮੇਨ, ਸੇਧ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ, ਦ ਡੇਲੀ ਸਟੱਡੀ ਬਾਈਬਲ (ਫਿਲਦਲਫੀਏ: ਵੇਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1975), 197.

¹¹2:12 ਵਿਚ ਕਿਰਿਆ ਹਿਊਪੋਮੇਨੇ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਝੱਲਦਾ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ¹²ਪਹਿਲਾ ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:13 ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਪੌਲਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ “ਸਤਾਉਣ ਵਾਲਾ” (ὀμώκτης, ਡਾਇਓਕਟਸ) ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ। ¹³ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਸੇ ਸ਼ਬਦ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ἠάλοος (ਹਿੱਥੋਸ) ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਦੁਖ ਸਹਿਣ” ਕਰਨਾ। ¹⁴ਬਾਉਰ, 907. ¹⁵2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:18 ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਕੁਏਮਾਈ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਛੁਡਾਵੇਗਾ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।¹⁶ ਡਬਲਿਊ. ਈ. ਵਾਇਨ, ਮੈਰਿਲ ਐੱਫ. ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਿਲੀਅਮ ਵਾਇਟ, ਜੂਨੀਅਰ, *ਵਾਇਨਸ ਕੰਪਲੀਟ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਓਲਡ ਐਂਡ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਵਰਡਸ* (ਨੈਸ਼ਵਿਲ: ਥੋਮਸ ਨੈਲਸਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1985), 468; ਬਾਉਰ, 254. *ਡੀਓਰੋ ਨੂੰ* ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:11; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:22), ਪਰ ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।¹⁷ ਆਰਚੀਬਾਲਡ ਥੋਮਸ ਰੋਬਰਟਸਨ, *ਵਰਡ ਪਿਕਚਰਸ ਇਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਜਿਲਦ 4, ਦ *ਅਪਿਸਟਲਸ ਆਫ ਪੈਲ* (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਬੁਦਰਸ, 1931), 626. ¹⁸“ਮਨੁੱਖ” ਸਧਾਰਣ ਸ਼ਬਦ ἄνθρωπος (ਅੱਥਰੋਪੋਜ਼) ਤੋਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਆਇਤ ਆਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।¹⁹ ਬਾਉਰ, 851. ²⁰ ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 321.

²¹ ਬਾਉਰ, 204. ²² ਪਹਿਲਾ ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:16 ਵਿਚ *ਪ੍ਰੋਕੋਪਟੋ* “ਟਿਕੀਆਂ ਰਹਿਣਾ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ²³ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ “ਬੁਰੇ ਤੋਂ ਬੁਰੇ” ਹੈ। “ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ” ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ²⁴ ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 151; ਬਾਉਰ, 821-22. ²⁵ ਤੀਤੁਸ 3:14 ਵਿਚ, *ਮਾਨਥਾਨੇ* ਦੇ ਇੱਕ ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਸਿੱਖਣਾ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ²⁶ ਪਹਿਲਾ ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:15 ਵਿਚ, ਪੈਲੁਸ ਨੇ ਵਾਕ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ “ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ [ਮੇਨੇ ਤੋਂ] ਟਿਕਿਆ ਰਹੁ।” ²⁷ ਬਾਉਰ, 821. ²⁸ ਸਟੈਟ, 94. ²⁹ ਬੁਰੂਸ ਐਮ. ਮੈਟਜ਼ਰ, *ਏ ਟੈਕਚੁਅਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਅੱਠ ਦ ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਦੂਸਰੀ ਸੋਧ (ਸਟੂਟਗਾਰਟ, ਜਰਮਨੀ: ਜਰਮਨ ਬਾਈਬਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, 1994), 580. ³⁰ ਦ *ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਸੋਧ ਕਰਟ ਅਲੈਂਡ, ਮੈਥਿਊ ਬਲੈਕ, ਬਰੂਸ ਐਮ. ਮੈਟਜ਼ਰ, ਅਤੇ ਐਲਨ ਵਿਕਗ੍ਰੇਨ (ਸਟੂਟਗਾਰਟ: ਯੂਨਾਇਟਡ ਬਾਈਬਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, 1966)।

³¹ ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 543, 365. ³² ਬਾਉਰ, 205. ³³ ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 48; ਬਾਉਰ, 183-84. ³⁴ ਬਾਰਕਲੇ, 199. ³⁵ ਮਿਸ਼ਨਾਰ *ਅਬੋਬ* 5.21. ³⁶ 1:5 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ। ³⁷ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਿਆਂ ਕਰਦੇ ਸਨ? ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ³⁸ ਕਿਰਿਆ *ਸੇਫੀਜ਼ੋ* σφίσις (ਸੇਫੀਆ, “ਬੁੱਧ”), ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਹੈ, ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:9, 28; 3:16; 4:5 ਵਿਚ ਪੈਲੁਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ³⁹ ਲਾਏਫੇਲਡ, 279. ⁴⁰ ਬਾਉਰ, 206.

⁴¹ ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 21; ਬਾਉਰ, 782. ⁴² ਵਿਲੀਅਮ ਹੱਡਰਿਕਸਨ, *ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਆਫ ਦੀ ਪਾਸਬਾਨਲ ਅਪਿਸਟਲਸ*, ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਬੋਕਰ ਬੁੱਕ ਹਾਊਸ, 1965) 301, ਨੰਬਰ 161. ⁴³ “ਆਤਮਾ ਤੋਂ” ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ “ਸਾਹ ਲੈਣਾ, ਸਾਹ ਅੰਦਰ ਖਿੱਚਣਾ।” ⁴⁴ ਡੈਲ ਹਾਰਟਮੈਨ, “ਪ੍ਰੋਫੈਸੀ ਆਫ ਸਕ੍ਰਿਪਚਰ,” ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਓਕਲਾਹਾਮਾ, ਮਿਡਵੇਸਟ ਸਿਟੀ ਦੇ ਦ ਈਸਟ ਸਾਈਡ ਚਰਚ ਆਫ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ⁴⁵ ਨੋ. ਡਬਲਿਊ. ਰੋਬਰਟਸ, *ਲੇਟਰਸ ਟੂ ਤਿਮੋਥੀ*, ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵਰਡ (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਾਸ: ਆਰ. ਬੀ. ਸਵੀਟ ਕੰਪਨੀ, 1964), 91-93. ⁴⁶ ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 91 (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ⁴⁷ ਗੋਰਡਨ ਡੀ. ਫ੍ਰੀ, *1 ਅੰਡ 2 ਤਿਮੋਥੀ, ਟਾਈਟਸ*, ਏ ਗੁੱਡ ਨਿਊਜ਼ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਰਾਓ, 1984), 229. ⁴⁸ ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:18. ⁴⁹ ਤੀਤੁਸ 3:8 ਵਿਚ ਵੀ *ਓਫੀਲੀਮੋਜ਼ਸ* ਦੇ ਇੱਕ ਰੂਪ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਗੁਣਕਾਰ” ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ⁵⁰ ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:20; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:14, 16; ਤੀਤੁਸ 3:9.

⁵¹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਨਾਂਵ ਰੂਪ 3:10 ਵਿਚ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ⁵² ਬਾਉਰ, 314. 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:20 ਵਿਚ *ਐਲੇਜੀਮੇਸ* ਦੇ ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਝਿੜਕਾ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੀਤੁਸ 2:15 ਵਿਚ “ਝਿੜਕ ਦਿਰਾ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ⁵³ ਇੱਕ “*ਓਰਥੋਡੋਨਟਿਸਟ*” ਇੱਕ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ⁵⁴ ਵਾਇਨ, ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਾਇਟ, 130. 2:15 ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸ਼ਬਦ (ὀρθοτομέω, *ਔਰਥੋਟੋਮੇਓ*) ਦਾ ਅਰਥ “ਸਿੱਧਾ ਕੱਟਣਾ” ਹੈ। ⁵⁵ *παιδεύω* (ਪਾਰਡੇਊਓ) ਦੇ ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:20 ਵਿਚ (“ਤਾੜਨਾ”); 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:25 ਵਿਚ (“ਤਾੜਨਾ ਕਰੋ”); ਤੀਤੁਸ 2:12 ਵਿਚ (“ਤਾੜਨਾ”) ਪਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ⁵⁶ ਪਹਿਲਾ ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:11; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:22; ਅਤੇ ਤੀਤੁਸ 3:5 ਵਿਚ ਵੀ *ਡੀਕੀਆਸੇਨੇ* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਧਰਮ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ⁵⁷ “ਬੰਦਾ” ἄνθρωπος (ਅੱਥਰੋਪੋਜ਼) ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਰੂਪ ਤੋਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਰਮੀ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਾਕ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਿਆ ਬੰਦਿਆ” 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:11 ਵਿਚ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ⁵⁸ ਤੀਤੁਸ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿਚ “ਭਲੇ ਕੰਮ” ਜਾਂ “ਕਰਮਾਂ” ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ⁵⁹ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਚੁੱਪ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣਾ ਉੱਤਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, “ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ” (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:7)। ⁶⁰ ਬਾਉਰ, 136 (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

⁶¹ ਡੋਨਾਲਡ ਗੁਬਰੀ, ਦ *ਪਾਸਬਾਨਲ ਅਪਿਸਟਲਸ*, ਸੋਧਿਆ ਸੰਸਕਰਣ, ਦ ਟਿੰਡਲ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼

(ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੇਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਡਰਮੈਂਸ ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1990), 176 (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।
⁶²ਡੈਲ ਹਾਰਟਮੈਨ, ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਓਕਲਾਹਾਮਾ, ਮਿਡਵੇਸਟ ਸਿਟੀ ਦੇ ਦ ਈਸਟ ਸਾਈਡ ਚਰਚ ਆਫ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਵਿਚ, 7 ਜੁਲਾਈ 2014 ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ⁶³ਲੂਕਾ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੋਧ ਕੀਤੀ (ਲੂਕਾ 1:3)। ⁶⁴ਵਾਰਨ ਡਬਲਿਊ. ਵਾਇਸਬੇ, *ਦ ਬਾਈਬਲ ਐਕਸਪੋਜੀਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ: ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਜਿਲਦ 2 (ਵਹੀਟਨ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਵਿਕਟਰ ਬੁਕਸ, 1989), 252. ⁶⁵ਭੂਤ ਕਾਲ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਪੂਰਣ [ਪੂਰੀ] ਪ੍ਰੇਰਣ।" ⁶⁶ਵਾਈਸਬੇ ਤੋਂ ਸੰਚਾਲਿਤ, 253. ⁶⁷ਬਰੂਸ ਬੀ. ਬਰਟਨ, ਡੇਵਿਡ ਆਰ. ਵੀਰਮੈਨ, ਅਤੇ ਨੀਲ ਵਿਲਸਨ, *1 ਤਿਮੋਥੀ, 2 ਤਿਮੋਥੀ, ਟਾਈਟਸ*, ਲਾਇਫ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਵਹੀਟਨ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਟਿੰਡਲ ਹਾਊਸ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1993), 218.